

22 2104 / 2023

1210
01330
2104
14/1_21

Závěrečná zpráva projektu specifického výzkumu na rok 2021 (s dobou ukončení řešení k 31. 12. 2022/ nebo k 31. 12. 2023) – zakázka č. 2104

Název projektu: Umělecká literatura v kontextu výuky ruského jazyka v českých školách

Specifikace řešitelského týmu

Odpovědný řešitel: Jana Kostincová

Studenti doktorského studia na PdF UHK:

Studenti magisterského studia na PdF UHK: Klára Bubeníčková, Veronika Kohoutková, Kateryna Kropyva

Školitelé doktorandů:

Další výzkumní pracovníci: prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc., Mgr. Jaroslav Sommer

Celková částka přidělené dotace: 95 208 Kč (včetně navýšení o 982 Kč)

Stručný popis postupu při řešení projektu (max. 2 strany)

Závěrečný rok byl věnován zpracování a prezentaci výsledků projektu specifického výzkumu. Studentky shrnuly své poznatky z výuky literatury ve vybraných školách, a především své zkušenosti z pedagogické praxe, v jejímž rámci realizovaly výstupy zaměřené na výuku literatury. Výsledky své práce úspěšně představily na březnové konferenci Dialog kultur XII, pořádané Katedrou ruského jazyka a literatury PdF UHK. Samostatný blok konference zaměřený na výuku literatury na různých typech škol byl náhradou za zrušené kolokvium, které bylo v původním návrhu projektu plánováno na podzim 2022. V rámci tohoto bloku zazněly následující příspěvky: Rozkoš seznamů, hrůza z textů. Může druhý cizí jazyk přispět k rozvoji čtenářství? (J. Kostincová) Kánonu navzdory: texty ruských spisovatelek ve školní výuce (K. Kropyva, J. Sommer) Horor ve výuce: ruská literatura s hororovými prvky ve školní praxi (K. Bubeníčková) Povídky v obrazech. Jak komiksy mohou pomoci ve výuce cizího jazyka (V. Kohoutková) Do tematického bloku přispěli i další účastníci konference, celkem bylo tématu věnováno sedm příspěvků.

Klára Bubeníčková pod vedením mgr. J. Sommera dokončila a úspěšně obhájila diplomovou práci *Ruské povídky s prvky hororu ve výuce ruského jazyka*.

Řešitelka projektu plánovala účast na konferenci Aktuální problémy ve výuce ruského jazyka XV, která se měla konat v květnu 2023 na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity. Organizátoři ale plánovanou konferenci zrušili. V říjnu 2023 se řešitelka zúčastnila 5. ročníku konference Rozvíjení interkulturní komunikační kompetence ve výuce cizích jazyků na Pedagogické fakultě Západočeské univerzity, kde prezentovala příspěvek *Terapeutická, angažovaná, zábavná... proměňující se literatura? Literární text ve výuce cizího jazyka*. Písemná podoba vystoupení bude publikována v kolektivní monografii, která je výstupem konference. Kapitola byla přijata k publikaci, monografie je v tisku a její vydání je plánováno na druhou polovinu ledna 2024.

V průběhu třetího roku projektu vznikala kolektivní monografie *Proměny – možnosti (kon)textů. Literatura ve výuce ruského jazyka*, která je hlavním výstupem projektu a na jejímž zpracování se podíleli všichni účastníci projektu. Studentky rozpracovaly do kapitol své konferenční příspěvky, jejich texty tedy reflektují konkrétní zkušenosti z pedagogické praxe a návrhy možných způsobů

práce s literárním textem ve výuce dalšího cizího jazyka. Tyto konkrétní zkušenosti a návrhy jsou v monografii zasazeny do obecného kontextu zohledňujícího proměňující se literární praxi, stejně jako její aktuální teoretickou reflexi. Opíráme se mimo jiné o práce Galina Tihanova, Taťjány Venediktovy (Tihanov, G. *The Birth and Death of Literary Theory: Regimes of Relevance in Russia and Beyond*), zohledňujeme transnacionální perspektivu při studiu literatury, otázky možného vlivu práce s literárními texty na rozvíjení interkulturní komunikační kompetence, možnosti dalšího cizího jazyka v rozvoji čtenářské gramotnosti.

Účastníci projektu se v průběhu řešení věnovali všem plánovaným oblastem, vymezeným v návrhu projektu. Studentky se obeznámily s relevantní literaturou, především anglojazyčnou a ruskojazyčnou. V českém prostředí jsou studie na téma didaktiky literatury ve výuce cizích jazyků ojedinělé, základní publikací zůstává monografie Hany Kylouškové *Jak využít literární text ve výuce cizích jazyků* z roku 2007. Studentky pracovaly také s kurikulárními dokumenty – RVP, ŠVP, seznámily se s aktuální zprávou České školní inspekce o výuce dalšího cizího jazyka z roku 2023, analyzovaly učebnice ruského jazyka, ale také antologie ruské literatury, doporučené pro využití na středních školách. Poznatky relevantní pro projekt získávaly studentky dále přímo ve školách v rámci pedagogické praxe, vedly rozhovory s vyučujícími, mapovaly a samostatně také testovaly způsoby prezentace umělecké literatury v hodinách ruského jazyka na středních i základních školách.

Práce na projektu byla částečně ovlivněna mezinárodní situací, válkou, kterou Ruská federace rozpoutala proti Ukrajině v únoru 2022. Jedna z konferencí, na níž měly být prezentovány výsledky projektu, byla nejprve přeložena z podzimu 2022 na květen 2023, a nakonec zcela zrušena. Vzhledem k situaci jsme se rozhodli využít možnosti vystoupit na konferencích zaměřených na formování interkulturní komunikační kompetence ve výuce cizích jazyků, které dávají prostor k diskusi o specifikách výuky prvního (anglického) i dalšího cizího jazyka v českém vzdělávacím systému, k diskusi, v níž se konfrontují zkušenosti z přípravy budoucích učitelů anglického, německého, francouzského a ruského jazyka, ale také přímo ze školní praxe. Místo plánovaných časopiseckých publikačních výstupů jsme publikovali průběžné výstupy v kolektivních monografiích *Rozvíjení interkulturní komunikační kompetence ve výuce cizích jazyků IV, V*. Věříme, že se jedná o adekvátní náhradu.

Splnění kontrolovatelných výsledků řešení

Uveďte především publikace, které vznikly na základě řešení projektu. Dále uveďte, zda byly publikace skutečně zadány do OBD s vazbou na RIV.

Bubeníčková, K. diplomová práce *Ruské povídky s prvky hororu ve výuce ruského jazyka*
Kostincová, J. *Terapeutická, angažovaná, zábavná... proměňující se literatura? Literární text ve výuce cizího jazyka. kapitola v kolektivní monografii Rozvíjení interkulturní komunikační kompetence ve výuce cizích jazyků V* – v tisku, předpokládané vydání v průběhu ledna 2024
Kostincová, J. a kol. *Proměny – možnosti (kon)textů. Literatura ve výuce ruského jazyka*. Kolektivní monografie, autorský kolektiv: J. Kostincová, I. Pospíšil, J. Sommer, K. Bubeníčková, V. Kohoutková, K. Kropyva. Předpokládané vydání – únor 2024
Publikace budou zadány do OBD bezprostředně po vydání.

Přehled realizovaných výdajů:

- a) osobní náklady (odměny; odvody na zdravotní, sociální a úrazové pojištění = 34,42 % z odměn; ostatní osobní náklady (DPČ/DPP)
odměny řešitelům projektu – J. Kostincová 900 Kč, I. Pospíšil 1 000 Kč, J. Sommer 500 Kč,

celkem 2 400 Kč

zdravotní a sociální pojištění 811,21 Kč

- b) stipendia a jejich stručné zdůvodnění (seznam studentů s uvedenými údaji – IČ a bankovní spojení)

Klára Bubeníčková, P18P0400, č.ú. 115-5745310217/0100 5 000 Kč – vystoupení na konferenci Dialog kultur, zpracování kapitoly do kolektivní monografie

Veronika Kohoutková, P18P0524 č.ú. 1018757655/6100 5 000 Kč – vystoupení na konferenci Dialog kultur, zpracování kapitoly do kolektivní monografie

Kateryna Kropyva, P22P0767 č. ú. 1228025006/2700 5 000 Kč – vystoupení na konferenci Dialog kultur, zpracování kapitoly do kolektivní monografie

- c) materiálové náklady (výdaje na pořízení drobného dlouhodobého hmotného majetku – pořizovací cena do 40 tis. Kč, nehmotného majetku – software – pořizovací cena do 60 tis. Kč, kancelářských potřeb, ostatního materiálu) a jejich stručné zdůvodnění

odborná literatura – 7 109,40 Kč

kancelářské potřeby – 1 279,30 Kč

- d) další provozní náklady nebo výdaje a jejich stručné zdůvodnění

- e) náklady nebo výdaje na služby a jejich stručné zdůvodnění (př. tisk monografie, konferenční poplatky, překlady, apod.)

recenzní posudky kolektivní monografie – 2x 4 000 Kč

vydání kolektivní monografie – 60 608 Kč

- f) doplňkové (režijní) náklady nebo výdaje v souladu s příslušným řídícím aktem UHK,

- g) cestovné a jeho stručné zdůvodnění (stravné, ubytování, jízdné, cestovní pojištění).

Souhrn všech realizovaných výstupů projektu v letech 2021-2023

C ✓	Kostincová, J.-Minaříková, M. <i>When in doubt, читайте русскую классику... IKK a čtenářství v mezipředmětových souvislostech. kapitola v kolektivní monografii Rozvíjení interkulturní komunikační kompetence ve výuce cizích jazyků IV</i>
DP ✓	Minaříková, M. diplomová práce <i>Současná literatura ve výuce ruského jazyka – Dmitrij Gluchovskij</i>
DP ✓	Bubeníčková, K. diplomová práce <i>Ruské povídky s prvky hororu ve výuce ruského jazyka</i>
DP ✓	Kostincová, J. <i>Terapeutická, angažovaná, zábavná... proměňující se literatura? Literární text ve výuce cizího jazyka. kapitola v kolektivní monografii Rozvíjení interkulturní komunikační kompetence ve výuce cizích jazyků V – v tisku, předpokládané vydání v průběhu ledna 2024</i>
B	Kostincová, J. a kol. <i>Proměny – možnosti (kon)textů. Literatura ve výuce ruského jazyka. Kolektivní monografie, autorský kolektiv: J. Kostincová, J. Sommer, K. Bubeníčková, V. Kohoutková, K. Kropyva. Předpokládané vydání – únor 2024</i>

Povinné přílohy:

- kopie publikačních výstupů
- výpis (export) z OBD – výsledky publikační činnosti podpořené projektem,
- vyúčtování dotace - „Výsledovka po účtech s pohyby“ z ekonomického informačního systému Magion

Datum: 3. 1. 2024

Podpis odpovědného řešitele

IV 2104

Příloha b) Výpis z OBD

2	TIT	When in doubt, читайте русскую классику... IKK a čtenářství v mezipředmětových souvislostech
	AUT	Kostincová Jana; Minaříková Marie
	ZDR	Rozvíjení interkulturní komunikační kompetence ve výuce cizích jazyků,
	RPT	ID:43878673 ; rok:2021 ; vlastník: <i>kostija1</i> (Jana.Kostincova@uhk.cz)
	DRU	C_KAPITOLA V ODBORNÉ KNIZE

+ 2x DP

1x B

80